

Пролог

Весна.

Знову, попри все, весна.

Краплі дощу фарбують посивіле каміння стін Прихистку в сіро-брунатні плями та женуть під стріху всіх, хто заходився-було вийти погуляти після вечері, поки ще не пролунав дзвоник до сну. Діти радісно верещать, змагаючись у тому, хто перший дістанеться сходів, дверей, вітальні, та, врешті-решт, потрапить у лапи двох охоронців — Кота та Пса. Будинок повниться галасом і сміхом, лунає гучний директорський голос, та навіть йому, суворому, статному чоловікові з вагою десятків років досвіду на плечах, не спинити радості дітей, що втрапили у весняну грозу.

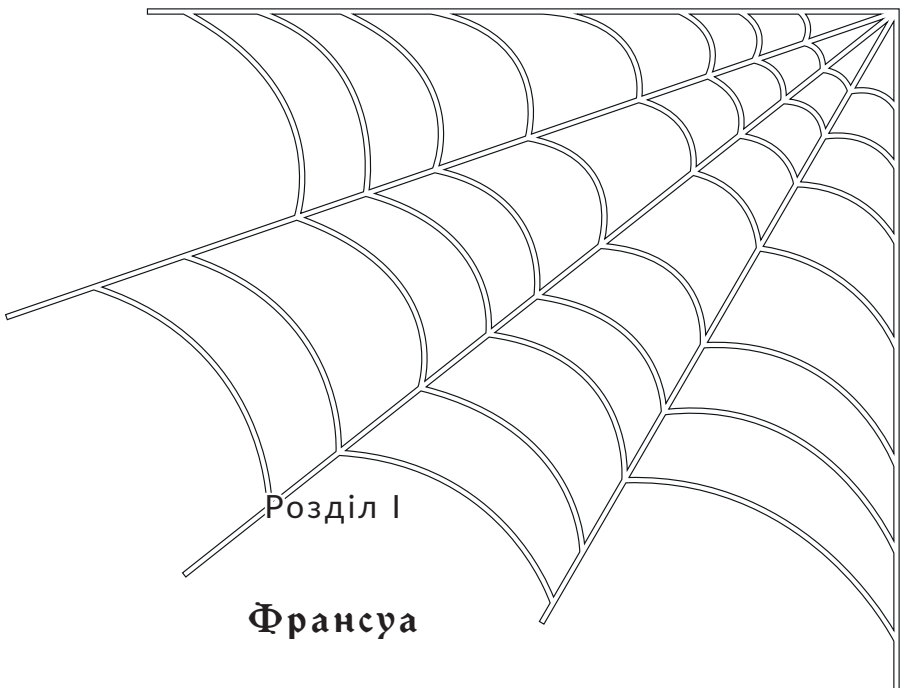
Вітер — ще зимний, безжальний — обіймає старезну фортецю з усіх сторін, зриває з її блідих боків шматки облущеної фарби. Підганяє мокрих дітлахів, оминає розкидані по подвір'ю іграшки та лине далі. Пірнає у темряву парку, під дерева, що надійно ховають секрети минулих поколінь.

Слабкі залишки вітру ледь продираються крізь чагарник, що оплітає широкі стовбури вже бозна скільки років, і тануть, так і не торкнувшись сріблястої поверхні забутого ставка.

Там, у німій озимій темряві, зачаїлося зло.

Частина
перша

Розділ I

Франсуа

— Я замерзла до всирачки. Коли там уже кінець?

— Я тобі казала вдягнути клятого светра. Сто разів казала.

— Дівчата, замовкніть і носи — в книжку.

— Я ненавиджу светри! Це якесь знуцання, а не одяг!

— Ну тоді мерзни мовчки, дурепо.

Гуп!

Дівчата за дальньою партою сіпнулися, коли вчитель ляснув по столу журналом. Вони підняли на нього очі — вперше за весь урок — і нарешті вмовкли. Франсуа перевів погляд з однієї на іншу: Гарнюня споглядала з викликом, а друга, з довгим хвилястим волоссям кольору шоколаду, дивно примружилася та зашарілася. Він ніяк не міг запам'ятати її нового імені. Міккі? Марі?

— Я сказав носи — в книжку, — чітко повторив Франсуа. Гарнюня зітхнула, обмінялася з подружкою промовистими поглядами та демонстративно розгорнула підручника на випадковій сторінці.

Цих дітей було так складно тримати під контролем. Сьогоднішня витівка — дрібниця порівняно з важкими днями, коли всіх дітей Прихистку захоплювала якась спільна ідея,

що заважала їм не те, що вчитися — їсти та спати нормально були нездатні. Франсуа вчителював тут лише два місяці, та мав відчуття, ніби вже минуло кілька років. Діти не вірили, що поза межами інтернату існує бодай щось. Ви чули про таке? Світ за стінами фортеці для них просто не існував. А тому навіщо тобі вчити ту вигадану географію, навіщо вчити дивних тварин, яких ніколи не бачив і не побачиш? Їх було складно втримати за партами. Цікаво, яким вони уявляють своє майбутнє. Чи хоч хтось із них узагалі думає про це?

Двері класу раптом без стуку прочинилися. В кімнату зазирнула невисока жінка з обличчям, як у дога. Вона зміряла поглядом мовчазних дітей, що нависали над підручниками, гмикнула, тоді глипнула на Франсуа і зникла. М'яко клацнула клямка. Франсуа непомітно зітхнув. Медуза, завучка. На уроках її слухалися лише маленькі, дорослі ж постійно давали їй жару. Не минало жодного заняття, аби когось не відводили в карцер. Останнім часом жінка навіть коридорами мандрувала одразу разом із двійкою охоронців — парою велетів, схожими один на одного, немов брати. Франсуа й сам цінував лад і послух серед дітей. Та ця жінка... Війна між нею та дітьми ніколи не закінчувалася — і, мабуть, ніколи не скінчиться.

Хтось випадково скрипнув кріслом, і задні столи, скориставшись цим, негайно зашущукалися. Франсуа кашлянув. Діти зітхнули та повернулися до книжок. Його уроки теж ніколи не стануть для них улюбленими, правда ж? Та він не мав на меті бути їхнім улюбленим учителем. Він волів, аби ці діти, вийдучи в шалений зовнішній світ, змогли в ньому вижити. Діти, що заперечують саме існування того зовнішнього світу. Діти, яким байдуже, хто такі ті росіяни, чому їм так потрібна Україна та чому вони прагнуть нас убивати. Діти, які не хочуть, не можуть і не здатні вчити історію.

Дівчинка з шоколадним волоссям знову підняла голову, поглянула на нього. Скільки їй, років тринадцять? Учителю бачив такий погляд раніше. Треба буде спитати декого, як

йому діяти, адже найменше Франсуа волів би втрапити в вир дівочих сердечних страждань. Франсуа, що за ім'я йому дали... Дівчинка з невідомим ім'ям прикусила губу, почервоніла і схилилася до парти.

Франсуа зітхнув: цей рік буде непростим.

Іриска

Новий ранок — нові можливості! Правда? Аж ніяк.

Новий ранок — старий будинок, старе ліжко, старий розпорядок дня. Стара гречка, парова котлета та чай. Добре хоч сьогодні вихідний, тож уроків не буде і можна трохи відпочити.

Новий ранок — стара весняна вологість і затхлість, сіре світло навколо, мокра глиняна земля, що розповзається під ногами. Бліде весняне сонце на мить визирає з-за хмар, бачить сіру глину з дрібними кушчиками травички, що деінде пробивається крізь бруд і сміття, та поспіхом ховається назад: ні, не сьогодні.

«Таким чином, якщо Зоряні врешті-решт не зупинять свої експерименти, ми точно скоро усі...»

Хтось заверещав поверхом нижче. Іриска не звернула уваги, продовжуючи заповнювати зошит рівними рядками вигадливого почерку. У старому інтернаті постійно хтось верещить. Варто було би починати хвилюватися, якби раптом запанувала тиша.

«...злетимо в повітря та побачимо ту їхню науку в найгіршому її прояві. Схаменіть...»

Заверещав хтось інший, і цього разу Іриска дуже добре розчула чарівне слово: «Новачок!». Рука її завмерла над нотатками, очі засяяли. Не може бути! Невже в цей мерзенний день могло статися щось аж настільки цікаве? Похапцем дівчина розгребла всі розсипані перед нею зошити, обираючи найгарніший, і заходилася шукати свою щасливу кулькову ручку — невеличку, із золотавими блискітками

по усій довжині. *«Серйозно, саме зараз? Ну ж бо, я маю бути там першою!»*

Разом із плином кожної коштовної секунди Іриску опановував відчай. А що, як Гарнюня встигне першою? Навряд чи вона щось напише в газету замість неї, але ж як вона *подивиться!* Закортіло провалитися крізь землю від самої тільки думки про те, що буде потім. Головна Змія нікому не давала спуску.

«Ну ж бо, знайдися, ти мені потрібна! Зараз!»

Ручка нарешті ліниво посунулася з-під ковдри в руки власниці. Іриска нагородила її суворим поглядом і скотилася з верхнього місця двоспального ліжка. Навпомацки відшукала на підлозі старенькі чорні шкіряні балетки, затерті, але чистенькі.

Услід за дівчинкою з ліжка з'їхали кілька зошитів, ще щось невеличке з металевим призвуком дзенькнуло об дерев'яну підлогу. Іриска розгубилася. Повагалася ще секунду, тоді закусила губу та присіла, шукаючи невідомий предмет. Усі знають, що дивними речами у Прихистку нехтувати не можна, тож ризик не встигнути першою зі Змій прибути на місце подій був цілком виправданий. Пошуки завершилися миттєво: з підлоги на Іриску дивився малесенький кишеньковий годинничок. Круглий, сантиметри два у діаметрі, з відкидною кришкою з ажурного металу, з вигляду схожого на бронзу. Він тьмяно полискував металевим боком, не видаючи ніяких звуків, а Іриска сиділа напроти нього мертвотно-бліда. Події поверхом нижче геть вилетіли з її голови. Мляво, повільно простягнула тремтливую руку й узяла годинничок, міцно затиснула його в пальцях, замружилась і прошепотіла кілька слів, яких її навчила Білява. Білява! Точно, Відьма має знати, що робити! Схопившись, Іриска кинулася з кімнати, полишивши і найгарніший зошит, і щасливу ручку просто на підлозі, на поталу долі.

Гарпія

— *Заплету віночок, заплету шовковий... Так, а ну не смикайся!*

Тонкі пальці швидко перебирали густі чорні пасма волосся, час від часу вловлюючи їхню власницю за потилицю та змушуючи сидіти рівно.

— *На щастя, на долю, на чорні брови...*

Гарпія зітхнула, піднімаючи очі до неба, проте промовчала: тільки глипнула крізь встановлене на столі дзеркальце на Біляву. Та, співаючи тихим голосом, заплітала Гарпієве неслухняне волосся в акуратну косу. Білява була висока, надто худенька як на свій зріст, з золотавим хвилястим волоссям і на дивовижу темними, майже чорними очима. Гарпія довго, з якоюсь невимовною ніжністю роздивлялася її у дзеркалі, а тоді м'яко всміхнулася, коли спіймала у відображенні погляд подруги. Голос Біляви розтікався кімнатою, даруючи блаженне відчуття спокою та захисту. Як їй таке вдавалося? Жодна з тих, хто намагався повторити її спів, навіть не наблизилася до цього тихого, але впевненого тембру.

— *Ой пуцу віночок на биструю воду, на щастя, на долю, на милого вроду¹...*

Гарпія, розчулена миттю, розтулила уста та ледь не вимовила те, що поклялася ніколи більше не казати. Зупинив її несамовитий лемент, що долинув із-за дверей, в друзки ламаючи всю чарівну атмосферу:

— Біляво!!!

Разом із волянням у кімнату увірвалася блакитна пляма, яка, зупинившись, виявилася власницею зелених оченят і рудого, майже рівно підстриженого каре. Блакитний светр, завеликий для худенької статури, робив її схожою на величезну повітряну кульку на тоненьких ніжках.

— Іриска, — чи то привіталась, чи то просто констатувала Гарпія холодним голосом. — Якого біса Змія робить в нашій спальні у звичайний день?

¹ Є. Станкович «Заключні Купала», фольк-опера «Цвіт папороті».

— Чекай, Гарпіє... — спинала її Білява, кладучи на плече подруги худеньку долоню й уважно глипаючи на гостю. Щось було не так. Змії, попри всі їхні лихі звички, ніколи не ризикували вриватися у кімнату Відьом. — Що сталося?

— Дарунок, — видихнула Іриска, простягаючи до Біляви руку із затиснутим у ній годинником. — Візьми... забери його, благаю! Трясця, я не хочу мати з цим нічого спільного, мені не потрібні Дарунки...

Білява накрила долоні Іриски своїми, заспокоюючи, проте не зробила жодної спроби забрати річ. Навпаки, вона стиснула руки дівчини та зазирнула їй у вічі тим темним, відьмачим поглядом, що його не знайдеш більш ні в кого в усьому Прихистку:

— Це твій Дарунок. Нічого страшного в цьому немає. Просто бережи його, — провадила вона тихо, але впевнено. — Павучиха цінує свої речі, тож не загуби. Просто... будь обережна.

Вона опустила погляд і повільно розтулила долоні дівчини, звільняючи для погляду маленьку металеву прикрасу. Гарпія мовчки спостерігала за цією виставою, скептично скрививши рота.

— Такий гарний... — пробурмотіла Білява. — Мені здається, ти їй подобаєшся, — вона обережно, навіть ніжно провела пальцями по зап'ястку Іриски, заспокоюючи. Але Змії потрібен був не спокій.

— Ні-ні-ні, будь ласочка... Трясця, чому зараз? — простогнала Іриска у відчаї. — Нащо я їй? Якби ж вона... Я так сподівалася, що вона про мене забула!

Гарпія жорстоко посміхнулась. Здавалося, що паніка Іриски приносить їй задоволення:

— Чого б це їй тебе оминати? Чим ти, на біса, така особлива?

Щоки Іриски вмить із блідих стали червоними, і вона з викликом втупилась очима в чорнокошу Відьму:

— Тебе взагалі не питали!

— Спробуй до неї підмазатись, як ти завжди робиш. Раптом вдасться? — отруту з голосу Гарпії хоч відрами черпай.

Білява хитнула головою, вступаючи між ними:

— Агов, дівчата, годі. Іриско, просто носи його з собою.

— А ти можеш дати мені щось на захист?

— Від Павучихи? Ні.

— Ну хоч щось... Хоча б щось, благаю! — Іриска скинула руки у мольбі.

— Ох... Може, не на захист, але... — піддалася Білява. — Дай подумати.

Гарпія невдоволено кривила губи, спостерігаючи за подругою. Та підійшла до своєї полицки та потягнулась до невеликої дерев'яної скриньки, захищеної у кутку. Торкнулась пальцями віка, оздобленого сухим червоним листям, різної форми камінчиками та кольоровими клаптиками тканини. Віко з неприємним скрипом піддалося, і Білява витягнула маленьку річ, що складалася з трьох гілочок, змотаних між собою кольоровими нитками з маленькими вузликами на них. Дівчина повагалась, тоді піднесла предмет до вуха та заплющила очі. Іриска зачала подих і не зводила з неї очей. Нарешті Відьма ледь помітно кивнула та простягнула амулет дівчинці, і та з полегшенням видихнула. Вхопивши предмет, вона заворожено розглядала його, очі сяяли.

— Це на щастя, — промовила Білява. — Мабуть, це єдине, що має тобі хоч якось допомогти, якщо так сильно боїшся Павучихи...

Амулет зник у кишені Іриски, а zarazом розчинилися й усі залишки її поваги до всемогутніх Відьом.

— А хто її не боїться? — роздратовано пробубоніла Іриска та неприязно поглянула на старших дівчат. Від страху не лишилося і сліду, наче амулет Біляви забрав і його теж. — Ви тільки вдаєте, що вам байдуже на неї, а всередині так само тремтите, боїтеся, що вона до вас прийде!

— Ну, звісно! — форкнула Гарпія. — Змія отримала своє і вже за мить шипить, як неочікувано! А хто тобі сказав, що вона до нас не приходила? — вона з ненавистю зиркнула на руду.

Зміст

Пролог	5
ЧАСТИНА ПЕРША	
Розділ I.....	9
Франсуа.....	9
Іриска.....	11
Гарпія	13
Мілорд.....	17
Юрко	19
Другий.....	24
Розділ II.....	26
Білява	26
Юрко	29
Білява	33
Розділ III.....	36
Білява	36
Гарпія	39
Мішель.....	43
Розділ IV.....	45
Миша.....	45
Джек	51
Розділ V.....	54
Білява	54
Смерть.....	57
Білява	59
Мішель.....	62
Білява	64

Розділ VI.....	67
Літо.....	67
Джек.....	69
Миша.....	71
Іриска.....	73
Смерть.....	75
Миша.....	79
ЧАСТИНА ДРУГА	
Розділ I.....	87
Білява.....	87
Чугайстер.....	90
Торі.....	95
Чугайстер.....	99
Розділ II.....	103
Білява.....	103
Мішель.....	106
Гарпія.....	107
Свічадо.....	114
Білява.....	116
Свічадо.....	121
Пустка.....	124
Розділ III.....	128
Бурма.....	128
Пустка.....	131
Розділ IV.....	133
Мавка.....	133
Пустка.....	136
Розділ VI.....	138
Пустка.....	138
Гарпія.....	142
Пустка.....	145

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

Розділ I.....	153
Пустка.....	153
Гарпія.....	155
Бурма.....	160
Розділ II.....	163
Пустка.....	163
Мішель.....	166
Пустка.....	169
Миша.....	173
Мішель.....	177
Розділ III.....	179
Джек.....	179
Мавка.....	184
Панянка.....	187
Пустка.....	191
Розділ IV.....	193
Мілорд.....	193
Пустка.....	197
Миша.....	202
Пустка.....	205
Розділ V.....	208
Вивірка.....	208
Смерть.....	212
Пустка.....	215
Розділ VI.....	219
Лелека.....	219
Чугайстер.....	220
Пустка.....	224
Розділ VII.....	225
Франсуа.....	225

